

Protokoll 1/2023

fört vid Rådet till skydd för Stockholms skönhets
sammanträde måndagen den 16 januari 2023 kl. 13:30-
16:25, Samuel Owen, Hantverkargatan 3D

Övriga närvarande	Inga Varg Ordförande §§8-23 Leif Bolter Katarina Borg Elisabet Jermsten Desirée Johansson Anders Johnson Ordf §§ 1-7 samt §24 Måns Lönnroth Helena Nilsson Lannegren Catharina Nolin Knut Weibull Monica Hector Protokollförare Susanne Höglin Handläggare Henrik Nerlund Sekreterare Ida Thomasson Föredragande §21 Klara Eklind §21 Pitchayan Buachoom Föredragande §22 Monika Stenberg Föredragande §23 Ronald Carter Föredragande §24 Malin Myrin Adjungerad §§21-24
Justerare	Katarina Borg
Datum för justering	
Paragraf	§§1-24
Protokollförare	Monica Hector

§ 1
Val av ordförande till valförrättningen

Beslut

Valdes ledamot A Johnson till ordförande för valförrättningen.

§ 2
Val av justerare samt dagordning

Beslut

Valdes ledamot K Borg att tillsammans med ordförande justera protokollet. Beslöts uppta ärenden i ordningen: 1-15, 20-23, 16-19.

§ 3
Val av rådets trettonde ledamot

Beslut

Återvaldes Inga Varg till rådets trettonde ledamot.

§ 4
Val av adjungerad ledamot

Beslut

Valdes Malin Myrin, enhetschef, Kulturmiljö och dokumentation, Stadsmuseet, till adjungerad ledamot i Skönhetsrådet under 2023.

§ 5
Val av ordförande

Beslut

Återvaldes Inga Varg till rådets ordförande.

§ 6**Rådet: Val av vice ordförande 2023**

SR 2023/14

Beslut

Beslöts utse ordförande I Varg och ledamot A Johnson till valberedning med rådets sekreterare som sekreterare inför val av rådets vice ordförande. Informerades även om att A Johnson i egenskap av ålderman agerar som ordförande vid ordförandens bortavaro fram till att val av vice ordförande skett.

§ 7**Val av naturvårdsdelegerade, plan- och bygglovsdelegerade samt kulturdelegerade****Beslut**

Valdes ordförande, sekreteraren samt ledamöterna L Bolter, K Borg, D Johansson, M Lönnroth, H Nilsson Lannegren och C Nolin till naturvårdsdelegerade.

Valdes ordförande, sekreteraren samt ledamöterna E Jermsten, A Johnson, H Nilsson Lannegren och K Weibull till kulturdelegerade.

Valdes ordförande, sekreteraren samt ledamöterna L Bolter, K Borg, E Jermsten, D Johansson, A Johnson, M Lönnroth, C Nolin och K Weibull till plan- och bygglovsdelegerade.

§ 8**Rådets sammanträdesdagar för 2023****Beslut**

Erinrades att Skönhetsrådet sammanträder följande dagar 2023:

Måndagen 16 januari
Måndagen 6 februari
Måndagen 6 mars
Måndagen 27 mars
Måndagen 8 maj
Måndagen 29 maj

Måndagen 23 januari
Måndagen 20 februari
Måndagen 20 mars
Måndagen 17 april
Måndagen 22 maj
Måndagen 12 juni

Måndagen 21 augusti
Måndagen 4 september
Måndagen 2 oktober
Måndagen 6 november
Måndagen 4 december

Måndagen 14 augusti
Måndagen 18 september
Måndagen 16 oktober
Måndagen 20 november
Måndagen 11 december

Erinrades att rådets traditionella utflykt och middag hålls torsdag 15 juni.

§ 9

Rådet: Ny mandatperiod 2023-2026, val av ledamöter till Rådet till skydd för Stockholms skönhet, KS 2022/1235 SR 2022/317

Beslut

Anmälades protokoll från kommunfullmäktiges sammanträde 2022.12.19 §9, val av ledamöter till Skönhetsrådet.

Handlingar i ärendet

- SR 2022/317-1.1 Beslut kommunfullmäktige ang. Rådet till skydd för Stockholms skönhet 2023-2026 (2/4)
- SR 2022/317-1.2 Beslut kommunfullmäktige ang. Rådet till skydd för Stockholms skönhet 2023-2026 (3/4)
- SR 2022/317-1.3 Beslut kommunfullmäktige ang. Rådet till skydd för Stockholms skönhet 2023-2026 (4/4)

§ 10

Rådet: Stockholms stads regler om arvoden m.m. för kommunala förtroendeuppdrag, anmälan av arvoden år 2023 (att gälla från och med 2023-01-01), KS 2022/1304 SR 2022/314

Beslut

Anmälades att arvodet för rådets ledamöter under 2023 är 610 kr per sammanträde.

Handlingar i ärendet

- SR 2022/314-1.2 Expediering av kommunstyrelsens beslut den 7 december 2022 § 23 - Stockholms stads regler om

- arvoden m.m. för kommunala förtroendeuppdrag, anmälan av arvoden år 2023 (att gälla från och med 2023-01-01
- SR 2022/314-1 Rådet: Stockholms stads regler om arvoden m.m. för kommunala förtroendeuppdrag, anmälan av arvoden år 2023 (att gälla från och med 2023-01-01), KS 2022/1304
 - SR 2022/314-1.1 Expediering av kommunstyrelsens beslut den 7 december 2022 § 23 - Stockholms stads regler om arvoden m.m. för kommunala förtroendeuppdrag, anmälan av arvoden år 2023 (att gälla från och med 2023-01-01

§ 11

Ordförandes tack och presentation av rådets ledamöter

Sammanfattning av ärendet

Inga Varg tackade för förnyat förtroende.

Presenterade sig rådets ledamöter.

§ 12

Nästa sammanträdesdag

Beslut

Erinrades att Skönhetsrådet sammanträder den 6 februari 2023, kl. 13.30.

§ 13

Nästa delegationssammanträde

Beslut

Erinrades att Skönhetsrådets delegerade sammanträder 23 januari 2023, kl. 13.30.

§ 14

Protokoll fört vid sammanträde 2022.12.05

Beslut

Anmälades att protokoll fört vid rådets ordinarie sammanträde 2022.12.05 justerats i vederbörlig ordning.

§ 15**Protokoll fört vid sammanträde 2022.12.12****Beslut**

Anmäldes att protokoll fört vid rådets delegationssammanträde 2022.12.12 justerats i vederbörlig ordning.

§ 16**Anmälningar för kännedom****Anmälda handlingar**

- (Signerad) Spelbomskan 16, fällning av träd, dnr 2022-17459
- Yxan 4, Norra Högalid, meddelande om granskningsutlåtande, 2016-14530
- Kontorsremiss från Stadsarkivet: Utredning om bevarande och gallring av information i löne- och personaladministrativ verksamhet i Stockholms stad, SSA 2021/17
- (Signerad) Sjöstugan 29, förslag till detaljplan, 2022-06231
- (Signerad) Fatburen 1 m.fl., Söderhallarna, planärende på granskning, 2018-05872
- (Signerad) Riddarholmen 1:18, uppförande av bullerskydd av glas, 2022-14571-575
- (Signerad) Akterspegeln 18, förslag till detaljplan, 2022-06450
- Socialministern 1, Försvarsministern 1 och Handelsministern 1, förslag till detaljplan för nya bostäder invid Byälsvägen, granskningsutlåtande GDPR, 2020-05367,
- (Signerad) Diamanten 11, planärende på granskning, 2021-04985
- Nomineringar till kulturnämndens och bolagens funktionshindersråd
- Rådet: Vitterhetsakademiens representant i Skönhetsrådet
- (Signerad) Kungsholmen 2:8, nybyggnad av restaurangponton, 2021-18115-575
- (Signerad) Svärdsskiftet 20, planärende på granskning, 2021-13913
- Byggplaner i Sparrmansbacken, svar med e-post
- Invändningar mot detaljplan mellan Norra Sköndal och Skarpnäck, svar med e-post samt SR 2022/281 bifogad
- Ånn 7 och del av Årsta 1:1, meddelande om antagande, 2017-15931
- Norra Djurgården 1:1, Uggleviksreservoaren, meddelande om antagande, 2020-02200
- Rustmästaren 2, Bergholmsbacken, meddelande om antagande av detaljplan, 2016-19586

- Nomineringar till nämndens och bolagens funktionshindersråd
- (Signerad) Norr Mälärstrand, nybyggnad av bastuflotte, 2022-12018-575
- Asfaltering av Vasaparken, svar med e-post
- Flerfamiljshus på Uttinivägen i Hägersten, svar med e-post
- Samlingsutskick - Utvärdering av pilottest med paket/leveransboxar på offentlig mark (3/3)

§ 17

Sekreteraren informerar

Sammanfattning av ärendet

Informerade sekreteraren om att delegationssammanträdet 20 mars 2023 kommer att ägnas åt rådets interna strategi- och diskussionsfrågor. Sammanträdet kommer att hållas på Nationalmuseum och avslutas med att rådets tidigare ledamot, M Olausson, visar utställningen Trädgården - konst och natur under sex sekel.

Erinrade sekreteraren vikten av att alla meddelar eventuella förhinder att närvara, i synnerhet viktigt inför ordinarie sammanträden. Rådet är inte fulltaligt vilket innebär att det finns risk för att rådet vid ett sammanträde inte kommer att kunna fatta beslut.

Sekreteraren informerade om att han intervjuats vid tre tillfällen under senaste tiden. I DN genomfördes intervjun mot bakgrund av planförslaget för Västberga/Telefonplan. Tidningen Fastighetsvärdens intervju handlade om hållbarhet och rivningar. Tidskriften RUM intervjuade sekreteraren med anledning av Stadshusets 100-årsjubileum.

Rådets årliga utflykt och middag torsdag 15 juni är inte detaljplanerad ännu men kommer att börja i Stadshuset med anledning av jubileumsåret.

§ 18

Övriga frågor

Beslut

Förelåg inga övriga frågor.

§ 19

Vårdhemmet 2 m.fl., förslag till detaljplan, 2020-13689

SR 2022/295

Beslut

Anmäldes för formellt beslut ärende hänskjutet vid delegationssammanträde 2022.12.08 (§1).

§ 20

Avskriften 6, förslag till detaljplan, 2022- 08252

SR 2022/288

Beslut

Anmäldes för formellt beslut ärende hänskjutet vid delegationssammanträde 2022.12.08 (§2).

§ 21

Bäverstocken 1 m.fl., förslag till detaljplan, 2020-12583

Genom remiss hade stadsbyggnadskontoret begärt Skönhetsrådets yttrande över Bäverstocken 1 m.fl., förslag till detaljplan, 2020-12583. Ida Thomasson, stadsbyggnadskontoret, redogjorde för ärendet.

SR 2022/296

Beslut

Beslöt Skönhetsrådet avstyrka förslag till detaljplan i föreliggande form.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Sammanfattning av ärendet

I översiktsplanen utpekas Hagsätra-Rågsved som ett av stadens fyra fokusområden. Stadsdelarna bedöms ha stora stadsutvecklingsmöjligheter varför omfattande kompletteringar i form av bostäder, verksamheter, service och kultur planeras. Planförslaget för Bäverstocken 1 m.fl. syftar till att möjliggöra ca 430 nya bostäder i södra Rågsved. I samrådet redovisas ny bebyggelse i nio delområden och omfattar planbestämmelser för bostadsändamål, centrumverksamhet, förskola och elnätsstation. Allmän plats regleras med användningsbestämmelser för gata, väg, park och natur. En ny gata kan genom planförslaget byggas från

Bäverbäcksgård för angränsning till ett av de nya bostadskvarteren. Vidare säkras genom planbestämmelse den befintliga gång- och cykelvägen som leder till Rågsveds naturreservat och Perssons betong. Förtätningen av södra Rågsved medför behov av att utveckla de offentliga miljöerna för att möta ett ökat besöksstryck och rekreationsbehov i stadsdelen. Genom planförslaget möjliggörs upprustning av allmänna ytor i Rågdalen och vid Perssons betong.

Gestaltningprinciper, material och kulör

Utgångspunkten är att bebyggelsen utformas från en tydlig arkitektonisk idé med hög ambitionsnivå. För att nå detta mål tillförs plankartan utformningsbestämmelser för ett antal byggnadselement, t.ex. fasadmateriell, utkragande balkonger, maxhöjder för tekniska utrymmen ovan nock m.m. Bottenvåningar ska bidra med ett aktivt gränssnitt mot gata med entrépartier som är omhändertagna, uppglasade och välkomnande. Publika lokaler placeras i hörnlägen med god exponering. I vissa lägen där centrumändamål säkerställs regleras även invändig takhöjd och uppglasning för att möjliggöra visuell kontakt i syfte att bidra till en tryggare utemiljö.

För alla byggnader gäller utformningsbestämmelser om material, för vissa kvarter även kulör för att de ska ansluta till omgivande bebyggelse. Bebyggelsegruppen i korsningen Bjursätragatan/Bäverbäcksgård samt Bjursätragatan/Vallhornsgatan föreslås få en gemensam gestaltning genom att antingen utföras helt eller i huvudsak med träfasad. Kvarter som inte ingår i en grupp av bebyggelse tillåts ha fasad i puts, skivmaterial eller målad betong. Dessa byggnader ska ha ljusare nyanser av gult och grön enligt redovisad kulörpalett. Mörkare toner kan användas som accentfärg på sparsamt utvalda delar av fasaden.

Rådets allmänna synpunkter på planförslaget

Skönhetsrådet ställde sig positivt till att stadsbyggnadskontoret tagit ett samlat grepp vad gäller den föreslagna förtätningen av södra Rågsved. Med facit i hand är det lätt att se att de förtätningar som tidigare utredningar legat till grund för i området och som också genomförts, borde föregåtts av analyser också av framtida behov av byggbara platser. Med tanke på stadens ständiga behov av att säkra bostadsbyggandet inför framtiden borde insikten funnits om att ytterligare exploatering i stadsdelen skulle komma. Att förtäta stadsdelar som redan genomgått en eller flera förtätningprojekt sedan tidigare blir ofta en utmaning som inte minst visar sig i just Rågsved. Punkthusen som föreslås vid Bjursätragatan är ett exempel där två nya punkthus föreslås vid tre redan tidigare uppförda hus. De nya byggnaderna placeras med kortare avstånd till varandra och det närmaste huset i den befintliga bebyggelsen. Bebyggelsen skapar därmed inte bara ett orytmiskt och i viss mån mindre harmoniskt gaturum. Rent gestaltningsmässigt hade

bebyggelsen sannolikt vunnit på att utgöra en sammanhängande enklav av fem hus redan från början. Rådet ville därför fortsatt trycka på att programsamråd för större områden där möjliga platser för förtätningsprojekt redovisas är bättre än frimärksplanering när det gäller att säkra såväl byggbara platser som områdets stadsbilds- och kulturmiljövärden.

Rågsved är en av de förorter som planerades och byggdes under 1950- talet och 60-talet i samband med tunnelbanans framdragning. Bebyggelsen anpassades till terrängen och mycket av naturmarken och vegetationen sparades efter tidens modernistiska planeringsideal. Även om bebyggelsen i Rågsved generellt sett gulklassats av stadsmuseet, endast ett fåtal hus är grönklassade, utgör den samlade bebyggelsen en kulturhistoriskt värdefull miljö. Framför allt är det miljöskapande värden som mötet mellan den ursprungliga planstrukturen, markanvändningen och topografin som påverkas av de planerade tilläggen men också mötet med det omgivande landskapet. Den modernistiska arkitekturen med tydliga enklaver av bebyggelse som kontrasterar varandra i höjd och utbredning påverkas också av förtätningsprojektet. Rådet skulle vilja se att utformningen av de föreslagna byggnaderna på ett bättre sätt förhåller sig till 1950-talets värden, samtidigt som den tillför nya stadsbyggnadskvaliteter.

Rådet skulle också vilja se att staden mer aktivt bidrar till att minska parkeringsbehovet genom samordning och med fokus på mobilitetslösningar. Gårdar underbyggda med garage ger förutom miljöpåverkan begränsade möjligheter att skapa goda gårdsmiljöer med rik och varierad vegetation. Ofta utformas då också bottenvåningen på ett sätt som står i kontrast till stadens önskan om byggnader som bidrar till ett levande och rikt gaturum. I synnerhet vore det bra om staden ser över parkeringsytor på gatumark när samråden rör flera stora projekt inom ett relativt begränsat område. Helst bör redan befintliga parkeringsplatser och garage i närområdet inventeras och fastighetsägare till dessa motiveras att delta i försöken att hitta gemensamma lösningar.

Kvarter 1 (Ikano) samt 2 och 3 /NRE

De tre projekten vid Bjursätragatan/Bäverbäcksgränd ska följa ett gemensamt gestaltungsgrepp. Byggnaderna i kvarteren ska samtliga utföras med träfasad med inslag av betong och puts i bottenvåning och i detaljer. Lokalerna ska bidra till att stärka gatan och vid lokalen mot Rågdalen föreslås en platsbildning som verksamheten kan använda, t.ex. för uteservering.

Rådet ansåg att det östra av de två husen i kvarter 1 kan fungera på platsen. Däremot var det rådets mening att den västra volymen bör utgå då den visuellt inkräktar på stadsdelens viktiga stråk Rågdalen. De föreslagna husen i kvarter 2 blir står, som redan nämnts, ett

betydligt tätare. Tilläggen tillintetgör upplevelsen av den rytmiska regelbundenhet som de befintliga husen tillför stadsbilden. Rådet ansåg således att ett hus, placerat i enlighet med samma rytmisering som befintliga hus vore en bättre lösning för stadsbilden och gatumiljön. Rådet ansåg vidare att punkthus bör övervägas även i kvarter 1 för att gestaltningsmässigt samordnas avseende såväl struktur som materialval. Det är möjligt att två punkthus skulle rymmas utan att det västra skulle uppfattas göra intrång i Rågdalen. Radhusen i kvarter 3 fungerar på platsen och de tillför dessutom en annan boendeform, vilket är positivt.

Kvarter 5 (Bonava)

Det föreslagna bostadskvarteret ska bidra till att skapa ytterligare en ring av bostadsbebyggelse nedanför Bjursätragatan.

Kvartersstrukturen tar avstamp i intilliggande bebyggelse vid Bäverbäcksgränd där husen har fem våningar och sadeltak. Det nya kvarteret består av sex huskroppar som förskjutits sinsemellan men som dockar an till varandras gavlar i två grupper, 2 + 4 med en gång- och cykelväg mellan husgrupperna. För att nå bostadskvarteret föreslås en ny gata som ansluter till Bäverbäcksgränd.

Rådet ställde sig inte negativt till att platsen ifråga bebyggs, däremot ansåg rådet att byggnaderna gestaltningsmässigt inte fungerar och att inspirationen från intilliggande bostadsgrupper inte är avläsbar. Utformningen brister i kvalitet och de höga och branta sadeltaken tillför inte heller byggnaderna arkitektoniska värden. Rådet var vidare mycket tveksamt till kvartersstrukturen som innebär att det för området så viktiga gång- och cykelstråket som leder till naturreservatet går tvärs igenom i kvarteret. Önskvärt vore en planstruktur som innebar att stråket inte heller korsar den nya gatan/vändplanen samt att en byggnad utgår för att spara de värdefulla träd som nu står på platsen. Vidare ansåg rådet att en gemensam lösning i parkeringsfrågan bör sökas tillsammans med grannfastigheten som har stora parkeringsytor till sitt förfogande. Utan garage skulle förutsättningarna för en grönskande och trivsam bostadsgård öka betydligt och behovet av nivåskillnader och slantning mot allmän platsmark kunna undvikas. Enligt Skönhetsrådets uppfattning bör exploateringsgraden för kvarteret minskas samt bebyggelsen med fördel kunna utformas som punkthus och då uppfattas som en utvidgning av punkthusbebyggelsen vid Bjursätragatan.

Kvarter 9 (Sveafastigheter) samt 10 och 11 (Trianon)

De föreslagna tre byggnaderna i delområdena 9-11 ska skapa ett nytt sammanhållet uttryck vid Bjurholmsgatan och korsningen Vallhornsgatan. Utformningen av de nya byggnadsvolymer i kvarter 9 och 10 tar avstamp i de skivhus som uppfördes i det intilliggande kvarteret Vallhunden 7 och 8. Kvarter 11 tillför en ny

typologi med sin knäckta planform och trappande höjdsättning. Gestaltungsprincipen är gemensam för de tre kvarter då alla byggnaderna utförs med träpanel och med sockelvåning i betong.

Även här hade stadsbilden vunnit på en sammanhållen bebyggelse med gemensamt uttryck och en rytmisering av husens placering. Enligt rådet var det svårt att uppfatta att de föreslagna byggnaderna i kvarteren 9-11 tagit avstamp i den intilliggande bebyggelsens planform. Rådet önskade se en bearbetning av utformningen för att stadsbyggnadskontorets idé ska kunna uppfattas. Både planformer och gestaltning bör ingå i det vidare arbetet.

Kvarter 12 (SISAB)

Strax söder om tunnelbanestationen ligger en befintlig förskola som i planförslaget föreslås rivas och ersättas med en ny och större volym. Den nya förskolebyggnaden som rymmer sex avdelningar utformas enligt SISAB:s koncept "Framtidens förskola" med fasadkulör i en grön nyans.

Rådet ansåg att planförslaget i denna del kan accepteras även om byggnadsvolymen kommer uppfattas som stor i förhållande till omgivande bebyggelse och i det höga läge som platsen utgör. Rådet noterade också att förskolans gård blir förhållandevis stor, ca 21,5 kvm/barn.

Kvarter 13 (Bjurtassen)

Kvarteret utformas som en lamell på fyra till fem våningar med vinklar in mot skogen. Platsen är sedan tidigare bebyggd så stor en del av den föreslagna byggnadsvolymen uppförs på tidigare redan ianspråktagen mark. Byggnaden knäcker på mitten och följer därmed gatans riktning. Garage placeras under gården. Byggnaden föreslås få en tydlig tredelad gestaltning i sockel, fasad och tak. Balkonger tillåts kraga ut 1,2 m från fasad mot gatan. Fasaden föreslås få grågrön puts med ljusare nyanser på huvuddelen av fasaden och något mörkare på bottenvåningen för att knyta an till omgivande bebyggelse. Fönsteromfattningarna utförs i vit slätputs. Caféet, den publika delen av byggnaden, föreslås få fasad i gråvit puts. Takvåningens material utgörs av aluzink.

Skönhetsrådet ansåg att en ny byggnad som ersätter befintlig kan accepteras. Rådet önskade däremot att både planform och gestaltning bearbetas. Enligt rådets uppfattning bör den södra skänkeln som skär in i naturmarken utgå. Byggnadsvolymen skulle då från söder mer uppfattas som del i lamellhusbebyggelsen längs Bjursätragatan. Vidare bör det gestaltningsmässiga greppet omarbetas. Rådet hade ingen erinran mot byggnadshöjden, även om en trappning av volymen mot norr skulle vara välgörande för upplevelsen av byggnaden i gaturummet. Rådet hade inte heller någon erinran mot att byggnaden utformas med ett platt tak. Det

rådet däremot såg som ett stort gestaltningsmässigt problem är försöket att minska upplevelsen av byggnadens höjd genom att göra översta våningsplanet till en del av taket. Enligt rådet skulle byggnaden vinna mycket på att översta våningsplanet i stället utformas som övrig fasad. Byggnaden skulle därmed få ett betydligt förbättrat arkitektonisk uttryck och falla bättre in i den bebyggda miljön. Även i detta kvarter bör man hitta samarbeten med andra fastighetsägare i parkeringsfrågan för att undvika en underbyggd gård.

Sammanfattning

Rådet uppskattade stadsbyggnadskontorets arbete och ambition att inom Rågsved identifiera byggbara platser. Skönhetsrådet ställde sig också positivt till att planförslaget innebär möjligheter att rusta parkområdena Rågdalen och Perssons betong. Rådet landade dock i beslutet av avstyrka planförslaget i föreliggande form då flertalet delprojekt skulle vinna på att bearbetas. Syftet med planarbetet måste vara att den bebyggelse som tillförs stadsdelen ska ha planformer och utformningar som stärker och bidrar med nya kvaliteter ifråga om såväl arkitektur som upplevelsevärden, något som rådet inte ansåg att det föreliggande planförslaget levererar i alla delar.

Handlingar i ärendet

- SR 2022/296-4 Samrådsbrev
- SR 2022/296-10 Planbeskrivning
- SR 2022/296-6 Plankarta sdp, del 2
- SR 2022/296-8 Plankarta sdp, del 1
- SR 2022/296-9 Plankarta sdp, del 3
- SR 2022/296-14 Förtätning ur mobilitetsperspektiv
- SR 2022/296-2 SVA-PM 1 Områdesanalys Rågsved
- SR 2022/296-3 SVA- PM Projekt mål Etapp Bjursätragatan
- SR 2022/296-5 Risk PM
- SR 2022/296-7 Projekterings PM, kv. 10 och 11
- SR 2022/296-11 Parkeringssammanställning Bjursätragatan
- SR 2022/296-15 Markmiljö, kv. 1, 2, 3, 5, 9, 12, 14, 15
- SR 2022/296-16 Ekologiutredning
- SR 2022/296-19 Antikvarisk konsekvensanalys
- SR 2022/296-12 Miljöteknisk markundersökning kv. 13
- SR 2022/296-13 Markteknisk undersökningsrapport, kv. 10, 11
- SR 2022/296-17 Dagvatten och skyfall
- SR 2022/296-18 Bullerutredning

§ 22**Parkstråket, del av Årsta 1:1 vid kvarteret BARNET, förslag till detaljplan, 2020-07393**

Stadsbyggnadskontoret hade genom remiss begärt Skönhetsrådets yttrande över Parkstråket, del av Årsta 1:1 vid kvarteret BARNET, förslag till detaljplan, 2020-07393. Pitchayan Buachoom, stadsbyggnadskontoret, redogjorde för ärendet.

SR 2022/303

Beslut

Beslöt Skönhetsrådet avstyrka förslag till detaljplan i föreliggande form.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Sammanfattning av ärendet

Planförslaget syftar till att förtäta Östberga med fyra punkthus om totalt sex våningar vardera. Planområdet utgörs av en parkslänt mellan Östbergabackarna och en gång- och cykelväg som går genom ett parkstråk. Planförslaget innehåller cirka 90 bostäder, en lokal för centrumändamål och parkering i garage med plats för totalt 38 bilar. Enligt planbestämmelserna ska fasader utföras i trä.

Skönhetsrådet ansåg att husen är väl gestaltade men att förslaget i sin helhet behöver bearbetas i flera avseenden innan det kan fungera på platsen. Utgångspunkten för rådets diskussion var de värden som finns på platsen och som inte får minskas i och med förslagets genomförande. Ett karaktärsskapande drag i Östberga är den gröna kransen med hällmark och berg i dagen. Ett annat är den tidstypiska ortogonala strukturen i stadsdelen där husen placerats vinkelrätt i terrängen och vänder sig inåt, mot gårdarna. De föreslagna bostadshusen utmärks av nutida ideal med hus i gatuliv och entréer mot gatan. Denna vändning i stadsplaneringen utgör ett paradigmskifte som måste hanteras med omsorg för att fungera.

Planområdet är för hårt exploaterat och förslaget tar för mycket värdefull naturmark i anspråk. För att råda bot på detta bör enligt Skönhetsrådets mening antalet hus minskas från fyra till tre. Då skulle värdefull naturmark kunna sparas, något som även framhålls i naturvärdesanalysen. Den södra delen av planområdet utgörs av mark med högt naturvärde som ej bör bebyggas. I nuvarande förslag försvinner dessutom mycket naturmark till följd av de med garage underbyggda gårdarna. Denna lösning gör mötet mellan husen och parkstråket alltför tungt, dessutom skapas ogästvänliga murar mot gatan. Skönhetsrådet förordade slanka fristående punkthus som skjuter ned i slänten med sparad naturmark emellan, utan garage

under. Den framtida tunnelbanestationen i Östberga centrum borde minska behovet av underbyggda garage. I förslagets start-PM finns en formulering om att parkering kan behöva lösas utanför fastighetsgränsen med hänsyn till topografi och gatustruktur, och att frågan behöver studeras under planarbetet. Rådet såg gärna en uppföljning av detta uttalande, samt att parkering generellt samordnas i högre grad så att varje enskilt projekt inte måste lösa parkeringsfrågan inom den egna fastigheten. Det vore en god sak om antalet parkeringsplatser kunde ses över och samordnas för all ny bebyggelse som planeras inom programmet för Östberga.

Handlingar i ärendet

- SR 2022/303-4 Samrådsbrev
- SR 2022/303-7 Planbeskrivning S-Dp
- SR 2022/303-6 Plankarta S-Dp
- SR 2022/303-12 Fågelinventering vid Östberga
- SR 2022/303-13 Fladdermusinventering
- SR 2022/303-14 Ekologisk rådgivning byggnadsvolymer
- SR 2022/303-2 Östberga Trafikutredning
- SR 2022/303-3 Tekniskt PM - LSO
- SR 2022/303-5 PM Bergteknik
- SR 2022/303-8 Naturvärdesanalys Östberga
- SR 2022/303-9 GYF Parkstråket
- SR 2022/303-16 Dagvattenutredning för allmän platsmark
- SR 2022/303-17 Bullerutredning
- SR 2022/303-18 Brandskyddsbeskrivning
- SR 2022/303-10 GYF beräkning område 2
- SR 2022/303-11 GYF beräkning område 1
- SR 2022/303-15 Dagvattenutredning för kvartersmark

§ 23

Mariehamn 1 och del av Akalla 4:1, förslag till detaljplan, 2019-00670.

Genom remiss hade stadsbyggnadskontoret begärt Skönhetsrådets yttrande över Mariehamn 1 och del av Akalla 4:1, förslag till detaljplan, 2019-00670. Monika Stenberg, plankonsult, redogjorde för ärendet.

SR 2022/302

Beslut

Beslöt Skönhetsrådet avstyrka förslag till detaljplan i föreliggande form.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Sammanfattning av ärendet

Stadsbyggnadskontoret planerar för ett nytt flerbostadshus i sex våningar i Akalla centrum. På platsen finns idag en butiksbyggnad i ett plan vilken kommer att rivras i och med planens genomförande. Den nya byggnaden gestaltas i en u-form med en upphöjd bostadsgård mot söder. Byggnadens markplan föreslås innehålla centrumverksamhet och gården underbyggs med garage.

Akalla är en mycket välplanerad stadsdel med sin ovanliga blandning av radhus, flerbostadshus och skivhus i upptrappande skala mot centrum. Bakom raden med skivhus finns dessutom storgårdskvarter med radhus på gårdarna. Akallas färgsättning utarbetades av konstnären Staffan Hallström, även ledamot i Skönhetsrådet 1964-1974. Den befintliga centrumbyggnaden, ritad av arkitekten Leif Bryde, är en elegant volym i en våning. Den låga skalan utgör en medveten kontrast till omkringliggande bebyggelse och låter solen nå ned till torget. Att ersätta den med en betydligt högre och bredare volym vore beklagligt men mycket tidstypiskt. I flera andra stadsdelar har den tidigare låga centrumbebyggelsen rivits och ersatts med kraftiga volymer. Fagersjö, Hässelby strand och Sättra centrum och Axelsberg (de två senare är planförslag) är några exempel. Här finns lärdomar för staden att dra innan man går vidare med fler centrumomvandlingar. Skönhetsrådet ansåg att om det ska vara motiverat att riva en så välgestaltad och intressant byggnad måste det som ersätter byggnaden vara minst lika bra. Så är inte fallet i föreliggande förslag. Förutom att den föreslagna volymen höjer sig över lamellhusen i söder och tar loven av kontrasten med skivhusen, bidrar dess höjd till att lägga torget i skugga viktiga delar av den tid det används som mest. Dessutom skapas en otrivsamt boendemiljö genom en trång och till stora delar hårdgjord innergård med insyn i lägenheterna, och på insidan långa korridorer utan fönster. Rådet hade vårt att se hur detta kan bidra till ökad trygghet. Att gården underbyggs med garage borde inte vara motiverat i ett så tunnelbanenära läge. Det slutna kvarteret bryter mot Akallas planstruktur och att dess norrsida täpper till Sibeliusgången främjar knappast mer liv och rörelse. Skönhetsrådet fann att förslagens exploatering är för hög och att planarbetet bör ta ett omtag, t.ex. med utveckling av befintlig byggnad som premisser. Detta skulle också rimma bättre med stadens egna hållbarhetsmål och arbete med Agenda 2030.

Utgångspunkt för ett fortsatt planarbete ska i vilket fall vara att torget görs inbjudande och trivsamt att vistas på. Om den befintliga byggnaden ska ersättas måste tillkommande bebyggelse ansluta till Akallas planstruktur, till exempel genom en friare planform med smäckrare bebyggelse som underordnar sig i volym och skala.

Handlingar i ärendet

- SR 2022/302-5 Samrådsbrev
- SR 2022/302-10 Planbeskrivning, samråd
- SR 2022/302-2 Kulturmiljöutredning
- SR 2022/302-3 Utredning av naturvärde
- SR 2022/302-6 Program allmän platsmark
- SR 2022/302-9 Plankarta, samråd
- SR 2022/302-4 Trafikutredning
- SR 2022/302-7 PM Konstruktion
- SR 2022/302-8 PM Geoteknik
- SR 2022/302-11 Miljöteknisk markundersökning
- SR 2022/302-12 Dagvattenutredning
- SR 2022/302-13 Akustikrapport

§ 24**Centrala Telefonplan, Västberga 1:1 m.fl., förslag till detaljplan, 2013-05016**

Stadsbyggnadskontoret hade genom remiss begärt Skönhetsrådets yttrande över Centrala Telefonplan, Västberga 1:1 m.fl., förslag till detaljplan, 2013-05016. Ronald Carter, stadsbyggnadskontoret, redogjorde för ärendet.

SR 2022/304

Beslut

Hänsköts ärendets fortsatta hantering till nästkommande delegationssammanträde.

Erinrades att I Varg inte deltagit i ärendets hantering pga jäv.

Handlingar i ärendet

- SR 2022/304-39 Planbeskrivning S-Dp
- SR 2022/304-36 Plankarta S-Dp
- SR 2022/304-31 Protokollsutdrag 2021-10-21 § 32
- SR 2022/304-32 Protokollsutdrag 2021-09-30 § 27
- SR 2022/304-33 Protokollsutdrag 2020-09-24 § 17
- SR 2022/304-37 Program för allmän platsmark
- SR 2022/304-3 Tjänsteutlåtande, ställningstagande inför samråd
- SR 2022/304-4 Vindstudie
- SR 2022/304-5 Trafikutredning
- SR 2022/304-6 Tjänsteutlåtande - Ställningstagande om strukturplan inför plansamråd.
- SR 2022/304-27 Sol- och skuggstudie

- SR 2022/304-34 Protokollsutdrag 2019-01-31 § 9
- SR 2022/304-35 Protokollsutdrag 2016-03-15 § 25
- SR 2022/304-49 Miljöteknisk markundersökning
- SR 2022/304-2 Vibrations- och stomljudsutredning
- SR 2022/304-8 Tidigt samråd _ Trafikutredning
- SR 2022/304-9 Tjänsteutlåtande, Redovisning av tidigt plansamråd.
- SR 2022/304-10 Tjänsteutlåtande inför samråd
- SR 2022/304-11 Tidigt samråd _ Strategi för det offentliga rummet
- SR 2022/304-12 Tidigt samråd _ Siktlinjeanalys
- SR 2022/304-13 Tidigt samråd _ Trafikbullerutredning
- SR 2022/304-14 Tidigt samråd _ Solstudier
- SR 2022/304-15 Tidigt samråd _ Solstudier komplement
- SR 2022/304-38 Omgivningsbullerutredning
- SR 2022/304-40 Naturvärdesinventering Svarvstolsvägen
- SR 2022/304-41 Naturvärdesinventering Vinrankan 2
- SR 2022/304-43 Dagvattenutredning
- SR 2022/304-44 Dagvattenutredning kvarter 6 och 7
- SR 2022/304-45 Ekologisk utredning Västbergaskogen
- SR 2022/304-46 Flyghinderanalys
- SR 2022/304-7 Tidigt samråd _ Underlag för tidigt samråd
- SR 2022/304-16 Tidigt samråd _ Remiss- och samrådsyttranden GDPR
- SR 2022/304-17 Tidigt samråd _ Riskutredning
- SR 2022/304-18 Tidigt samråd _ Samrådsbrev
- SR 2022/304-19 Tidigt samråd _ Ritningar Tellus Towers
- SR 2022/304-20 Tidigt samråd _ Pedestrian level wind study SWE
- SR 2022/304-21 Tidigt samråd _ Kulturmiljö konsekvensbeskrivning
- SR 2022/304-22 Tidigt samråd _ Flyghinderanalys
- SR 2022/304-23 Tidigt samråd _ Dagvattenutredning
- SR 2022/304-24 Tidigt samråd _ Hydrogeologi
- SR 2022/304-25 Tidigt samråd _ Gångtrafikflöden
- SR 2022/304-26 Tidigt samråd _ Brandskyddsbeskrivning
- SR 2022/304-29 Tidigt samråd _ Bergteknik
- SR 2022/304-30 Tidigt samråd _ Bebyggelsetäthet och tillgång till offentlig friyta
- SR 2022/304-42 Antikvarisk konsekvensanalys
- SR 2022/304-47 Integrerad barnkonsekvensanalys

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Inga Margareta,Varg	2023-01-19
Monica Christina,Hector	2023-01-19
Maria Katarina,Borg	2023-01-19
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2023-01-19
Bengt Anders,Johnson	2023-01-20